

Sygn. akt VIII RC 676/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2015 roku

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie Wydział VIII Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie :

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Karol Paździoch

Protokolant: st. sekr. sądowy Dorota Cydzik

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2015 roku na rozprawie

sprawy

z powództwa małoletnich P. S. (1) i P. S. (2)

przeciwko M. S.

o alimenty

I. zasądza od pozwanego M. S. na rzecz każdego z małoletnich powodów P. S. (1) i P. S. (2) alimenty w kwocie po 300 (trzysta) złotych miesięcznie, poczynając od dnia 23 października 2014 roku, płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. odstępuje od obciążania pozwanego kosztami sądowymi,

IV. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 676/15

UZASADNIENIE

Małoletni P. S. (1) oraz małoletni P. S. (2), reprezentowani przez matkę E. A., wnieśli o zasądzenie od pozwanego M. S. alimentów, w kwocie po 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów, płatnych z góry do dnia 10 każdego miesiąca, poczynając od dnia 1 października 2014 r., wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany M. S. uznał żądanie pozwu do kwoty 300 zł miesięcznie na rzecz każdego powoda (k. 104-105).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni P. S. (1), urodzony (...), oraz małoletni P. S. (2), urodzony (...), są dziećmi pochodzącymi ze związku konkubenckiego M. S. i E. A.. Rodzice małoletnich od października 2014 r. nie mieszkają wspólnie. Ojciec małoletnich

odbywa 2-letnią karę pozbawienia wolności. Małoletni pozostają pod pieczęcią matki. Oboje małoletni uczęszczają do Szkoły Podstawowej do klasy zerowej.

Niesporne, a nadto dowód:

- odpis skrócony aktu urodzenia P. S. (1), k. 3,
- odpis skrócony aktu urodzenia P. S. (2), k. 4,
- informacja o pozbawieniu wolności pozwanego M. S., k. 77,
- przesłuchanie pozwanego M. S., k. 94-95.

E. A. ma 38 lat, posiada wykształcenie podstawowe, z zawodu jest kucharką, jest zarejestrowana w PUP jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Wcześniej wykonywała sezonowe prace dorywcze. Mieszka razem ze swoimi dziećmi w spółdzielczym mieszkaniu własnościowym w S.. Do czasu rozstania z konkubentem w październiku 2014 r. prowadziła z nim i dziećmi wspólnie gospodarstwo domowe. Obecnie nie jest w żadnym nowym związku, nie posiada żadnej rodziny, nikt jej nie pomaga. Utrzymuje się z pomocy społecznej. Otrzymuje z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w S. zasiłki celowe na opłaty mediów i zaległy czynsz w kwocie 400 zł na miesiąc oraz na zakup posiłków i wyżywienia w kwocie 400 zł na miesiąc. Z powodu bezrobocia otrzymuje zasiłek okresowy. W listopadzie 2014 r. otrzymała z tego tytułu zasiłek w kwocie 528,00 zł, a w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r. w kwocie 486,07 zł na miesiąc. Ponadto E. A. otrzymuje zasiłek rodzinny na dzieci w kwocie 106 zł na miesiąc na każde dziecko, otrzymała również jednorazowo 100 zł na każde dziecko z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r. dochody E. A. z tytułu wszystkich otrzymanych zasiłków wynosiły ok. 1.114 zł na miesiąc, w tym 486 zł z tytułu bezrobocia, 400 zł z tytułu zakupu posiłków i wyżywienia, 106 zł na każde dziecko z tytułu zasiłku rodzinnego i ok. 8 zł na miesiąc na każde dziecko z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Od Gminy M. S. otrzymuje również dotację mieszkaniową w kwocie 188 zł miesięcznie. Łączne dochody E. A. wynoszą 1.302 zł. E. A. nie posiada żadnych oszczędności, nie prowadziła z konkubentem wspólnego rachunku bankowego.

Dowód:

- decyzja Prezydenta Miasta S. o utracie prawa do zasiłku, k. 10,
- decyzja (...) z 06.11.2014 o przyznaniu zasiłku celowego na opłaty mediów i zaległy czynsz, k. 40,
- decyzja (...) z 06.11.2014 o przyznaniu zasiłku celowego na zakup żywności i posiłków, k. 41,
- decyzja (...) z 06.11.2014 o przyznaniu zasiłku okresowego z powodu bezrobocia, k. 42,
- decyzja (...) z 31.12.2014 o przyznaniu zasiłku okresowego z powodu bezrobocia, k. 43,
- decyzja (...) z 30.12.2014 o przyznaniu zasiłku celowego na zakup żywności i posiłków, k. 44,
- decyzja Prezydenta Miasta S. o przyznaniu zasiłku rodzinnego na dzieci, k. 46,
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej E. A., k. 65.

Małoletni P. S. (1) i małoletni P. S. (2) są dziećmi zdrowymi, nie chorują na choroby przewlekłe. Często się jednak przeziębiają, często mają katar i w związku z tym ponoszą wydatki na zakup leków, w roku 2014 w kwocie 58 zł, a w roku 2015 ok. 23 zł, co w przeliczeniu daje kwotę ok. 5 zł na miesiąc dla obojga powodów w roku 2014 i ok. 2 zł w roku 2015. E. A. wydatkuje na ubrania dla obojga dzieci kwotę 100 zł miesięcznie, na środki czystości i higieny 50 zł miesięcznie, na wyjścia do teatru 30 zł miesięcznie, na wyjścia do kina, upominki i zakup przyborów szkolnych 100 zł miesięcznie. Na wyżywienie dla obojga małoletnich E. A. wydatkuje kwotę 400 zł miesięcznie,

nadto małoletni otrzymują w szkole bezpłatne obiady. Wobec powyższego indywidualne koszty utrzymania każdego z powodów wynoszą po 342 zł na miesiąc.

Dowód:

- faktura za zakup leków, k. 37-39,
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej E. A., k. 65.

Ponadto każdy z małoletnich powodów partycypuje w kosztach utrzymania lokalu mieszkalnego. Czynsz za mieszkanie (w tym: ogrzewanie, woda zimna i ciepła, wywóz odpadów) wynosi ok. 329 zł na miesiąc, opłata za energię elektryczną 390 zł za cztery miesiące, czyli przeciętnie ok. 97 zł na miesiąc, opłata za gaz 62 zł co dwa miesiące, czyli przeciętnie ok. 31 zł na miesiąc, usługi multimedialne 30 zł miesięcznie. Miesięczny koszt utrzymania mieszkania wynosi 487 zł, co przy trzyosobowym gospodarstwie domowym daje kwotę 162 zł na osobę miesięcznie.

Dowód:

- zestawienie opłat za czynsz mieszkania i media, k. 47,
- faktury za energię elektryczną, k. 7, 33,
- faktury za gaz, k. 8, 32,
- potwierdzenie opłaty za multimedia, k. 31.

E. A. i M. S. solidarnie posiadają zadłużenie w opłatach czynszu wobec Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. na kwotę 6.567,41 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi do dnia zapłaty. Nakazowi zapłaty z dnia 11 lutego 2013 r. na rzecz Spółdzielni na powyższą kwotę nadana została w dniu 29 kwietnia 2013 r. klauzula wykonalności. We wrześniu 2014 r. zadłużenie w opłatach czynszu wzrosło o kwotę 968,54 zł, na którą wierzyciel wystawił wezwanie do zapłaty, a w listopadzie 2014 r. całkowite zadłużenie wobec Spółdzielni wzrosło do kwoty 9.051,02 zł. Część zadłużenia w kwocie 1.405,91 zł została dłużnikom rozłożona na raty. Główna kwota zadłużenia na wniosek wierzyciela przeciwko dłużnikowi E. A. objęta została postępowaniem egzekucyjnym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie.

Dowód:

- nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, k. 35,
- wezwanie do zapłaty, k. 9,
- pismo spółdzielni mieszkaniowej w sprawie zadłużenia, k. 45,
- zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, k. 34.

M. S. ma obecnie 41 lat, posiada wykształcenie podstawowe, nie ma wyuczonego zawodu. Odbywa 2-letnią karę pozbawienia wolności za usiłowanie zgwałcenia E. A. i wtargnięcie do mieszkania. Koniec kary przypada na dzień 14 października 2016 r. Nie pracuje z zakładzie karnym, stara się o pracę. Nie pracuje też nieodpłatnie. Przed osadzeniem pracował na terenie byłej Stoczni w S. na umowę zlecenia w firmie (...). Zarabiał wówczas od 500 do 1.200 zł miesięcznie. Nie podejmował żadnych prac dorywczych. Pozwany nie posiada żadnych oszczędności, żadnego majątku, ani nieruchomości, ani ruchomości o większej wartości. Ma niespłacony kredyt oraz zaległości w płatnościach rachunków za Internet z laptopem. Do czasu osadzenia mieszkał z konkubiną i małoletnimi powodami i wspólnie z nimi prowadził gospodarstwo domowe. Poza powodami ma jeszcze dwoje dzieci w wieku 14 i 15 lat, na które ma zasądzone alimenty w kwocie po 200 zł na każde dziecko. M. S. jest osobą zdrową, nie ma przeszkód do podejmowania pracy, nie ma orzeczenia o stwierdzeniu niepełnosprawności ani uznania za osobę niezdolną do pracy. Ostatnio

poprawiły się jego relacje z konkubina, która odwiedza go w zakładzie karnym. Po odbyciu kary planuje podjąć pracę i wspólnie z konkubina wychowywać małoletnich powodów i uczestniczyć w ich życiu. M. S. chce łożyć na dzieci i ich utrzymanie.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanego M. S., k. 94-95,
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej E. A., k. 65.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powództwo oparto o przepis art. 133 § 1 k.r.o., zgodnie z którym rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych rodziców względem dzieci każdorazowo wyznaczany jest przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego.

Usprawiedliwione potrzeby uprawnionego to te, których zaspokojenie zapewni mu – odpowiedni do jego wieku i uzdolnień – prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych. Podkreśla się przy tym, że dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej, niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie.

Zakres potrzeb dziecka, które powinny być przez rodziców zaspokajane, wyznacza natomiast treść art. 96 k.r.o., według którego rodzice zobowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie – odpowiednio do jego uzdolnień – do pracy dla dobra społeczeństwa. Powyższe nie oznacza obowiązku rodziców zaspokajania wszelkich potrzeb ich małoletnich dzieci, lecz jedynie tych, które są niezbędne z punktu widzenia celu ich wychowania i przygotowania do pracy. W tym kontekście należy zauważyć, że rodzic, który w związku z utrzymaniem dziecka ponosi koszty znacznie przekraczające standardowe i niezbędne wydatki związane z utrzymaniem dziecka, nie może żądać od drugiego rodzica, w szczególności znajdującego się w trudnej sytuacji majątkowej, partycypacji w ogóle ponoszonych opłat, a jedynie w tej części, którą wyznacza dyspozycja art. 96 k.r.o.

Pozwany jest ojcem powodów, a zatem zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. zobligowany jest do łożenia na utrzymanie małoletnich, którzy nie posiadają majątku, ani źródeł dochodów, a zatem nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Powyższa okoliczność nie była kwestionowana przez pozwanego. Przedmiotem sporu pozostawało natomiast to, w jakiej wysokości pozwany powinien partycypować w kosztach utrzymania synów. Pozwany uznał powództwo do kwoty 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów.

Ustalając wysokość alimentów należnych od ojca na rzecz każdego z synów, Sąd wziął pod uwagę zarówno usprawiedliwione koszty związane z utrzymaniem powodów, jak i możliwości majątkowe i zarobkowe ich obojga rodziców.

Okoliczność, iż małoletni P. S. (1) i małoletni P. S. (2) aktualnie mieszkają z matką jest niesporna.

W ocenie Sądu, deklarowane przez matkę małoletnich koszty związane z zaspokojeniem potrzeb synów nie są wygórowane i mieszczą się w zakresie pojęcia „usprawiedliwionych potrzeb małoletnich” – zarówno co do istoty, jak i co do wysokości.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, czyli zeznań stron oraz przedłożonych przez strony dokumentów, usprawiedliwiony koszt miesięczny utrzymania każdego z małoletnich powodów wynosi ok. 504 zł, przy uwzględnieniu faktu, iż powodowie otrzymują bezpłatne obiady w szkole.

W ocenie Sądu, sytuacja majątkowa i zarobkowa E. A. jest niewątpliwie niekorzystna. Pogarsza ją jeszcze zadłużenie z tytułu czynszu na kwotę ponad 9.000 zł wobec spółdzielni mieszkaniowej, przy czym większa część zadłużenia objęta jest postępowaniem egzekucyjnym. Zadłużenie powstało w czasie, kiedy prowadziła ona wspólne gospodarstwo domowe z pozwanym. Bezsporny jest fakt, iż pozostaje ona obecnie bez zatrudnienia – jest zarejestrowana w PUP jako bezrobotna bez prawa do zasiłku, chociaż nie posiada przeciwwskazań do podjęcia zatrudnienia, nie jest osobą o trwałej niezdolności do pracy, czy z ograniczonymi możliwościami jej podjęcia. W chwili obecnej utrzymuje siebie i oboje powodów z pomocy społecznej. W okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r. otrzymywała z (...) w S. oraz Gminy M. S. zasiłki celowe na zakup wyżywienia i posiłków, na opłaty mediów i zaległy czynsz, z tytułu bezrobocia, dotację mieszkaniową, zasiłek rodzinny na dzieci oraz jednorazowy zasiłek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na łączną kwotę 1.302 zł miesięcznie.

Pod uwagę należy wziąć także fakt, iż E. A. z zawodu jest kucharką, wobec czego w dużym ośrodku miejskim, jakim jest S., powinna bez problemu znaleźć zatrudnienie, za co najmniej minimalnym wynagrodzeniem w wysokości ok. 1.200 zł netto miesięcznie, i tym samym poprawić swoją sytuację materialną, z przeznaczeniem pozyskanych środków na utrzymanie własnego gospodarstwa domowego, jak i utrzymanie małoletnich powodów.

Pozwany M. S. posiada wykształcenie podstawowe, nie ma wyuczonego zawodu. Jest osobą zdrową, nie ma przeszkód do podejmowania pracy, nie ma orzeczenia o stwierdzeniu niepełnosprawności ani uznania za osobę niezdolną do pracy. Obecnie odbywa 2-letnią karę pozbawienia wolności. Nie pracuje z zakładzie karnym. Do czasu osadzenia mieszkał z małoletnimi powodami i ich matką, wspólnie z nimi prowadził gospodarstwo domowe Pracował wówczas na umowę zlecenie w firmie (...) zlokalizowanej na terenie byłej Stoczni w S.. Zarabiał do 1.200 zł netto miesięcznie. Pozwany nie posiada żadnych oszczędności, nie posiada nieruchomości, ani ruchomości o większej wartości. Poza powodami ma jeszcze dwoje dzieci w wieku 14 i 15 lat, na które ma zasądzone alimenty w kwocie po 200 zł na każde dziecko. Ma niespłacony kredyt oraz zaległości w płatnościach rachunków za Internet z laptopem.

Zaciągając kredyt lub inne zobowiązania pozwany powinien mieć na uwadze fakt, iż ma na swoim utrzymaniu dwoje powodów oraz zasądzone alimenty na dwoje dzieci pochodzących z innego, wcześniejszego związku. Obowiązek alimentacyjny ma zaś pierwszeństwo przed zobowiązaniami wobec banków i instytucji kredytowych.

Zgodnie z art. 136 k.r.o., jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji, który odbywa karę pozbawienia wolności i nie jest zatrudniony, ustala się według zasad określonych w art. 135 k.r.o. Z uwagi na okoliczności sprawy sąd może nie uwzględnić zmiany niekorzystnej dla możliwości zarobkowych zobowiązanego, jaką spowodowało umieszczenie go w zakładzie karnym (por. uchwała SN (7) z 26.5.1995 r., III CZP 178/94, OSN 1995, Nr 10, poz. 136; zob. też uchwała SN z 23.8.1995 r., III CZP 94/95, (...) 1995, Nr 8, s. 11).

W ocenie Sądu, dopuszczając się przestępstwa usiłowania zgwałcenia na szkodę przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów, co jest Sądowi znane z urzędu z akt sprawy V. N. (...), pozwany sam doprowadził do sytuacji, w której pozbawił się dochodów uzyskiwanych na wolności. Wobec tego, wynikająca z pozbawienia wolności niekorzystna zmiana jego stanu majątkowego nie zasługuje na uwzględnienie Sądu.

Dokonując ustaleń co do zakresu partycypacji każdego z rodziców w kosztach utrzymania powodów, Sąd wziął pod uwagę możliwości majątkowe i zarobkowe każdego z rodziców i doszedł do przekonania, że ojciec dziecka powinien w większym stopniu przyczynić się do utrzymania małoletniego.

Niewątpliwie koszty utrzymania dzieci obciążają nie tylko matkę, ale również ojca dzieci. Z tych też względów, przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego, Sąd doszedł do przekonania, iż kwota 300 zł alimentów dla każdego małoletniego powoda jest adekwatna do możliwości zarobkowych pozwanego, jakie posiadał on na wolności. Sąd zatem był związany uznaniem powództwa przez pozwanego na podstawie art. 213 § 1 k.p.c., albowiem uznanie nie było sprzeczne z prawem ani zasadami współżycia społecznego, ani też nie zmierzało do obejścia prawa.

Sąd dokonał oceny zgromadzonych dowodów w oparciu o przepis art. 233 § 1 k.p.c. Sąd nadał moc dowodową zgromadzonym w toku postępowania dokumentom, które nie były przez strony kwestionowane ani nie budziły wątpliwości Sądu. Powyższe dowody pozwoliły na ocenę sytuacji majątkowej i zarobkowej rodziców małoletnich powodów oraz zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich.

Tak ustalając, Sąd zasądził od pozwanego M. S. na rzecz małoletniego P. S. (1) i małoletniego P. S. (2) alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie, poczynając od dnia 23 października 2015 r., tj. od dnia wniesienia pozwu.

W konsekwencji powyższego, w części nieuwzględnionej, powództwo należało oddalić jako wygórowane.

Niezasadne jest natomiast, zdaniem Sądu, obciążenie pozwanego, z uwagi na jego aktualne warunki materialne, obowiązkiem zapłaty na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych przez stronę powodową kosztów sądowych.

Rygor natychmiastowej wykonalności został nadany na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, postanowiono jak w sentencji.

Sygn. akt VIII RC 676/14

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pozwanemu.
3. Przedłożyć z wpływem lub za 21 dni wraz z (...).

18 grudnia 2015 r.